

گزارش بازدید از مدارس بنیاد فرهنگی، آموزشی حضرت امام جعفر صادق (ع) اصفهان

۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۳

برنامه تدارک دیده‌شده از توسعه منابع انسانی مجتمع آموزشی حضرت جوادالائمه (ع) یزد

کارگروه توسعه منابع انسانی مجتمع آموزشی غیردولتی حضرت جوادالائمه (ع) یزد به منظور ارتقای توانمندی‌های نیروی انسانی خود، علاوه بر برگزاری دوره‌های آموزشی، سایر شیوه‌های آموزشی از قبیل مطالعه کتاب، درس کاوی و درس پژوهشی، جلسات هم‌اندیشی، کتاب کاوی، طراحی آموزشی، تماشای فیلم‌های آموزشی، پادکست‌های آموزشی، تجربه گردانی، بازدید از مراکز آموزشی داخل و خارج از کشور را در برنامه توسعه منابع انسانی قرار داده است. این بازدید نیز در همین راستا انجام شده است.

@mesbahfar
@mesbahfar_edu

مقدمه :

بنیاد فرهنگی امام جعفر صادق اصفهان که از سال ۱۳۷۸ در زمینه آموزشی و پرورشی فعالیت می‌نماید، ۱۳ مدرسه شامل دو پیش‌دبستانی دخترانه و پسرانه ، ۶ مدرسه ابتدایی که هرکدام دویایه ابتدایی دخترانه یا پسرانه را در بردارد. (اول و دوم، سوم و چهارم ، پنجم و ششم) و مدارس متوسطه دوره اول و دوم دخترانه و پسرانه می‌شود. را در بر دارد. من با تعدادی از همکاران در گروه بازدید از مدارس ابتدایی قرار گرفتیم و از یک مدرسه ابتدایی دخترانه شامل پایه‌های پنجم و ششم و یک مدرسه پسرانه شامل پایه‌های سوم و چهارم بازدید کردیم . هر دو مدرسه در خیابان عباس‌آباد که از نظر اقتصادی در منطقه سطح بالای شهر قرار دارد واقع شده است .

مطالبی که در ادامه می‌آید از بیانات خانم فدایی مدیر مدرسه دخترانه ، آقای اسماعیلی مدیر مدرسه پسرانه و سایر همکاران مدارس و استنباط و مشاهدات فردی از مدارس است.

برنامه درسی :

در برنامه درسی مدرسه اولویت خاصی به سه درس ریاضی و علوم و خواندن داده شده است و حجم ساعات این دروس دو برابر میزان مصوب برنامه درسی آموزش و پرورش لحاظ شده است. بخشی از ساعت سایر دروس به نفع این دروس کاهش یافته است .

برنامه درسی و محتوای آموزشی مدارس دخترانه و پسرانه در جلساتی که بنیاد برای معلمان برگزار می‌کند به صورت کلی هماهنگ می‌شود ولی در جزئیات برنامه‌ها مدارس تغییراتی جزئی را اعمال می‌نمایند.

رنگ اول	رنگ دوم	رنگ سوم	رنگ چهارم	رنگ پنجم	رنگ ششم
شنبه	فارسی	ریاضی	ریاضی	فین آوری	مطالعات
یکشنبه	خط	قرآن	علوم	ریاضی	فارسی
دوشنبه	فارسی	ریاضی	ریاضی	علوم	هنر
سه شنبه	ورزش	ورزش	علوم	ایلا	فارسی
چهارشنبه	علوم	فلسفه	فلسفه	ریاضی	ریاضی
پنجشنبه	هدیه‌ها	علوم	فارسی	مطالعات	

برنامه درسی و هدف و رویکرد برنامه هفتگی :

برنامه درسی هفتگی ۳۴ ساعت در ۶ روز هفته هست .

تمرکز مدرسه بر آمادگی تخصصی دانش‌آموزان در حوزه المپیادها و آزمون‌های ورودی است و با همین هدف کتاب کارهایی با رویکرد آزمون‌های چهارگزینه‌ای و نمونه سؤالاتی با سطوح دشواری بالا توسط معلمان تهیه شده است و در کلاس‌هایی که بازدید کردیم تقریباً همه بر روی همین سؤال‌ها کار می‌کردند.

برای فعالیت‌های هنری مثل سرود و تاتر بعد از یک فرآیند استعدادیابی و انتخاب دانش‌آموزان گروه‌های منتخب در ساعات عصر توسط مربی اختصاصی تمرین می‌کنند.

برای دروس هنر (خوشنویسی و نقاشی) قرآن، تربیت‌بدنی معلمان اختصاصی دارند.

کلاس سایر دروس در پایه‌های پنجم و ششم به صورت موضوعی است. گروهی از دانش‌آموزان به عنوان سفیران سلامت زیر نظر مربی بهداشت مدرسه مهارت‌هایی را تمرین می‌کنند و رابط مربی بهداشت و سایر دانش‌آموزان هستند.

تأکید مدرسه در هر فعالیتی روی رتبه‌های دانش‌آموزان در مسابقات مختلف اداره و ... است.

پذیرش و ثبت نام دانش آموزان:

برای پذیرش دانش آموزان در دوره پیش دبستانی سؤال‌هایی در حد سن ۵ تا ۶ سال توسط مربیان پیش دبستانی طراحی می‌شود و به صورت کاملاً محرمانه از بنیاد به آزماینده‌ها ابلاغ می‌شود. یکی از دلایل عدم استفاده از آزمون‌های استاندارد را نگرانی از انتشار سؤالات آن بیان می‌کنند.

در آزمون ورودی کودکان به لحاظ شناختی، رفتاری، حرکتی، بیش‌فعالی، اختلال‌های هوش و یادگیری و ... مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. (البته امکان ارزیابی برخی از موارد در جلسه مشاهده‌ای آزمون وجود ندارد و حتماً با مشاهدات پیوسته طی زمان و آزمون‌های استاندارد تاندازه‌ای قابل تشخیص خواهد بود).

در پایان دوره پیش‌دبستانی و ورود به پایه اول مجدد دانش‌آموزان موردسنجش قرار می‌گیرند و تعدادی با هماهنگی والدین موردپذیرش قرار نمی‌گیرند و به مدارس سطح پایین‌تر هدایت می‌شوند.

برای ورودی پایه هفتم از سال ششم همراه یک آزمون با نمره واقعی گرفته می‌شود و دو آزمون جامع هم شبیه کنکور به همراه نمرات درصدی و رتبه و ... توسط بنیاد از دانش‌آموزان گرفته می‌شود و مجموع این نمرات به همراه نمره آزمون ورودی با ضرایب خاصی ملاک ورود دانش‌آموزان خواهد بود.

برای ساعت درس تربیت‌بدنی با سالن‌های ورزشی هماهنگ شده و درس تربیت‌بدنی خارج از مدرسه اجرا می‌شود .

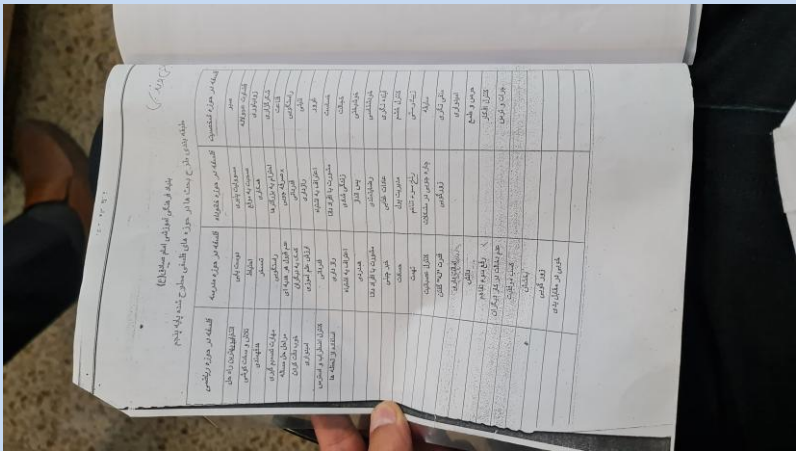
تربیت دینی :

در پاسخ به سؤالی در مورد سند تربیت دینی بیان کردند که با این عنوان سندی نداریم ولی با توجه به هدف مؤسسان (آقای طاهری و روحانی و ...) در ثبت‌نام دانش‌آموزان به وضعیت پوشش و اخلاق خانواده توجه می‌شود و قوانینی به اطلاع و امضای آن‌ها می‌رسد. محتوای دینی و اخلاقی دانش‌آموزان در حد کتاب‌های درسی است. علاوه بر آن درسی به‌عنوان آموزش فلسفه در برنامه پایه‌های اول تا دهم (پایه یازدهم انسانی هم به‌صورت آزمایشی) گنجانده شده است .

موضوعات آموزش فلسفی در حوزه‌های شخصیت، خانواده، مدرسه و ریاضی است که به شکل داستان و بازی و فعالیت توسط معلمین پایه ارائه می‌شود .

برای هر کلاس پنجم و ششم در هفته یک روز نماز برگزار می‌شود و دانش‌آموزان بدون اجبار در آن شرکت می‌کنند .

جشن قرآن نیز در هر چند جلسه برگزار می‌شود و دانش‌آموزان شکلات و ... بین همکلاسی‌های خود پخش می‌کنند .

اجرای طرح مدرسه سبز :

طرحی با عنوان مدرسه سبز هر سال اجرا می‌شود و دانش‌آموزان درب‌های بطری نوشابه را جمع‌آوری می‌کنند و توسط مدرسه فروخته می‌شود و با پول آن برای دانش‌آموزان معلول ویلچر تهیه و اهدا می‌کنند .

برنامه مشاوره :

برای هر مدرسه سه روز مشاور برای ارائه خدمات مشاوره‌ای در نظر گرفته شده است. علاوه بر این مرکز مشاوره‌ای وجود دارد که موارد خاص به آنجا ارجاع داده می‌شوند. طی صحبت با مشاور مدرسه در مورد فراوانی مشکلات دانش‌آموزان بیان داشتند که بیشترین مشکل دانش‌آموزان مشکلات اضطرابی هست که ناشی از آزمون‌ها و رقابت و ارزیابی دائمی و ... است.

برنامه آموزش خانواده :

برنامه آموزش خانواده زیر نظر مشاوره به صورت متمرکز و ۶ تا ۷ بار در سال با همکاری اساتید دانشگاه و آموزش‌وپرورش برگزار می‌شود.

المپیادهای علمی و آموزشی :

یکی دیگر از برنامه‌های مدرسه برگزاری ۱۲ جلسه کلاس‌های المپیادهای علمی برای دانش‌آموزان داوطلب است که به همراه کتاب و جزوه و آزمون و ... ارائه می‌شود و دانش‌آموزان رتبه‌های خاصی هم هر سال در این مورد کسب می‌نمایند.

جذب و آموزش نیروی انسانی :

جذب نیروی انسانی با فراخوانی توسط بنیاد از نیروهای جوان و از دانشگاه‌های خوب انجام می‌شود؛ که پس از شرکت در آزمون و مشاهده

و بررسی توانمندی آنها در تدریس در جلسه مصاحبه پذیرش می‌شوند. بعد از پذیرش به صورت کارورز با دریافت دو روز حقوق در هفته به مدت یک سال در مدرسه مشغول می‌شوند.

همکاران اغلب در دوره‌های ضمن خدمت معلمان آموزش و پرورش برای دانش‌افزایی شرکت می‌کنند.

علاوه بر این آموزش‌هایی به صورت کوتاه مدت و به صورت کوچینگ برای همکاران ارائه می‌شود.

ساعت کار و حقوق و مزایای معلمان :

ساعت کار معلمان ۳۴ ساعت در هفته است که در ساعاتی که در کلاس نیستند کارهایی مثل ارتباط با والدین و ... را انجام می‌دهند.

حقوق و مزایای همکاران مطابق با قانون کار به صورت قرارداد ۹ ماهه و کادر اجرایی به صورت سالانه است. مدیر و معاون حق مسئولیت دریافت نمی‌کنند و فقط حق جلسات که بنیاد برای مدیران دو هفته یکبار برگزار می‌کند، به آنها پرداخت می‌شود.

فضای مدارس :

فضای مدرسه ساختمانی مسکونی است. ۵ کلاس پنجم و ۴ کلاس ششم با جمعیتی بین ۱۸ نفر تا ۲۷ نفر (با توجه به فضای فیزیکی هر کلاس) در هر کلاس وجود دارد .

راهروها و حیاط هم برای تردد و فعالیت دانش‌آموزان بسیار کوچک است.

یکی دو فضا هم به صورت اشتراکی برای اتاق بهداشت و مشاور و کتابخانه و خدمات اجرایی و ... وجود دارد.

نیروهای کیفیت بخشی و پشتیبانی مدارس:

در هر مدرسه مدیر ، معاون آموزشی ، مربی پرورشی ، معاون اجرایی ، مسئول فناوری و هفته‌ای سه روز مشاور بهداشت و سه روز مشاور امور آموزشی و پرورشی مدرسه را پشتیبانی می‌نمایند.

ارتباط اداری ، شهریه و امور مالی:

ارتباط نامه‌ای بین مدارس و بنیاد از طریق ایمیل انجام می‌شود. هر مدیر برای نیازهای مالی مدرسه ده میلیون تنخواه در اختیار دارد و پس از ارائه فاکتور مجدد این مبلغ را دریافت می‌نماید.

دریافت چک‌های ثبت نام با مدارس است و همیشه یک ماه زودتر از سایر مدارس غیردولتی اصفهان ثبت نام دانش‌آموزان را شروع می‌کنند .

دریافت چک‌ها به گونه‌ای است که باید شهریه اولیه تا مهر وصول شده باشد و بخشی از هزینه‌های جانبی تا اسفند باید تسویه شود.

چک‌ها بعد از دریافت تحویل واحد حسابداری می‌شود.

مدیران و معاونین هیچ‌کدام حق مسئولیت دریافت نمی‌کنند.

بیمه تکمیلی برای همکاران به صورت اختیاری و با بیمه ایران قرارداد شده است .

مشاهدات بازدید کلاس ها :

ادبیات : در بازدید از کلاس پایه پنجم معلم ادبیات اظهار داشتند که در درس آزاد یک شاعر اصفهانی را به صورت دفتر شعر ، کاریکلماتور ، حفظ شعر ، تصویرگری شعر و ... به دانش آموزان معرفی می کنند .

مشاور مدرسه بیان داشتند که ارجاع دانش‌آموزان یا توسط معلم یا مراجعه خود دانش‌آموزان انجام می‌شود. بیشترین مشکل دانش‌آموزان اضطراب است و بیش از نیمی از دانش‌آموزان اضطراب شدید دارند و این اضطراب در زمان‌های آزمون‌های جامع و ... افزایش می‌یابد.

مشاوران در دوره‌های دانش‌افزایی آموزش و پرورش شرکت می‌کنند. دفتر استراحت معلمان اتاق کوچکی با ۱۲ صندلی و میزی ساده است که مشغول بررسی تهرین‌های دانش‌آموزان هستند.

امید، همراه پدرش، از خانه خارج شد. او با دقت به اطراف
نگاهی کرد. بوی نان تازه می آمد چند نفری در صف نانوایی
ایستاده بودند. امید پدرش، کمی جلو تر به بازارچه رسیدند.
تعداد، معانه، کیف، مواد غذایی، مقابل، قنادی، گذشت،
میدان، مسجد، گنبد، نیرزنه ای، عظمی، آنها، بهارستان، تیم.

خانم نیلی؛ معلم خوشنویسی در مورد آموزش توضیح می‌دهند که ۴ کتاب برای پایه اول تا چهارم منطبق با محتوا و رسم‌الخط کتاب درسی تألیف نموده‌اند و در دو سال اخیر بنیاد تصمیم گرفته‌اند که خوشنویسی را از پایه سوم کار کنند و کتاب‌های اول و دوم را برای پایه سوم و چهارم و سوم را برای پایه‌های پنجم و ششم کار می‌کنند. کتاب به صورت کاغذ پوستی بین صفحات طراحی شده که دانش‌آموزان بر روی الگو تمرین می‌کنند و به این طریق دستشان به حرکات درست عادت می‌کند. معلم خوشنویسی قرآن هم را تدریس می‌کنند و در آن درس نیز بر روی خوشنویسی تأکید دارند. همچنین ساعاتی هم تدریس فلسفه را به عهده دارند.

در **درس قرآن لغات و قرائت** و ارائه داستان‌های قرآنی به صورت نمایش و را کار می‌کنند.

قواعد ساده در حد کتاب به دانش‌آموزان آموزش داده می‌شود.

خانم رضوی؛ معلم درس هدیه‌های آسمانی؛ بیان کردند که درس‌ها را اول سال بین دانش‌آموزان تقسیم می‌کنیم و دانش‌آموزان به صورت اسلاید و ... در کلاس ارائه می‌دهند. نماز به صورت اجرای عملی در کلاس آموزش داده می‌شود.

خانم دادخواه؛ معلم کار و فناوری؛ بیان کردند در کارهای هنری مثل کار با چوب و خلاقیت و میناکاری و ... و برنامه‌ریزی اسکرچ و ... را با دانش‌آموزان تمرین می‌کنیم.

آزمایشگاه مدرسه فضایی برای نگهداری تجهیزات دارد ولی برای اجرای آزمایش‌ها از فضای حیاط مدرسه یا سالن استفاده می‌شود. دانش‌آموزان گزارش خود سنجی برای یادگیری آزمایش‌ها دارند. در کلاس علوم از کتاب و جزوات تألیفی معلم که سطح دشواری بالاتری نسبت به کتاب‌های درسی دارد استفاده می‌شود. پایه جزوات و کتاب‌ها مبتنی بر آزمون‌های چهارگزینه‌ای است و دانش‌آموزان را برای موفقیت در آزمون آماده می‌کند.

مدرسه بعدی که بازدید کردیم دبستان پسرانه پایه‌های سوم و چهارم بود. مدیر مدرسه؛ آقای اسماعیلی؛ از نیروهای بازنشسته آموزش و پرورش و بسیار باتجربه و خوش‌اخلاق و گشاده‌رو بودند.

۱۲ کلاس شامل ۶ کلاس سوم و ۶ کلاس چهارم را با ۲۸۳ دانش‌آموز شامل می‌شود.

کلاس‌ها موضوعی نیست و برای هر کلاس یک معلم در نظر گرفته شده است. برای دروسی مثل قرآن و تربیت‌بدنی و هنر و ... معلم اختصاصی وجود دارد .

نماز را با هماهنگی در مسجد محله برگزار می‌کنند. مدرسه تعامل خوبی با محله دارد .

شرکت در نماز الزامی و اجباری نیست .

رعایت نظم و انضباط برای مدرسه مهم است و این مورد توسط معاونین مدرسه و تعامل آن‌ها با خانواده‌ها پیگیری می‌شود.

در زنگ استراحت در حیاط مدرسه که بسیار کوچک بود دانش‌آموزان نشاط و شادابی و تحرک خوبی داشتند.

فرم لباس دانش‌آموزان یکسان بود و برای ورزش هم لباس یکسانی داشتند.

قبل از جلسه جمع‌بندی در سالن جنب مدارس متوسطه فرصتی پیش آمد که از فضای آموزشی این مدارس نیز بازدید نمایم. در مقایسه با مدارس ابتدایی فضای مدرسه بزرگ‌تر و بخش‌های مختلف با تجهیزات تخصصی را در برداشت. تعداد قابل‌توجهی دوچرخه کنار حیاط مدرسه نشان‌دهنده استفاده دانش‌آموزان از دوچرخه برای رفت‌وآمد بود. فضای مدرسه و سرویس‌های بهداشتی نسبتاً تمیز بود.

با احترام
حرفی در این شهر
غنیان را با کمال احترام
و استادان
حیف است این یادگار
بنیاد علمی آتش مهرستان

در پایان در جلسه جمع‌بندی هیئت‌امنا و مؤسسين بنیاد خیریه آموزشی فرهنگی امام جعفر صادق در مورد هدف تشکیل مدارس برای تربیت نیروی متخصص و شیوه کار و سیاست‌گذاری و همچنین برنامه‌های کمک به سایر مدارس و حمایت آموزشی از مدارس سیستان و بلوچستان و اتکای عمده مالی مدرسه به شهریه و ... مطالبی را ارائه دادند. از نقاط قوت مدارس تهیه فیلم‌های آموزشی کلیه دروس و آموزش غیرحضوری در زمان کرونا عنوان شد.

بازدید در نیم روز بارانی اردیبهشت‌ماه در اصفهان برگزار شد و از بیانات و اظهارنظرهای تطبیقی همکاران حین بازدید و در طی سفر نیز بهره‌مند شدم . با احترام . علیرضا مصباح فر . amesbahfar@gmail.com

